

Asia: VN/1281/2020

Lausuntopyyntö hallituksen selonteosta kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista (luonnos)

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Kokemus ja ruohonjuuritason palaute venäjänkielisiltä maahanmuuttajilta osoittaa, että kotoutumisen alkuvaiheessa maahanmuuttajat etsivät tietoa Suomesta, yhteiskunnasta ja palveluista omalla äidinkielellä. Alkuvaiheen tiedon tulee olla saatavilla eniten puhutuilla kielillä ja levitettyä kattojärjestöjen kautta paikallisyhdistyksille ja heidän kauttaan loppukäyttäjille – maahanmuuttajille. Joten on syytä ottaa huomioon kotoutumisohjelman valmistelussa maahanmuuttajajärjestöjen tärkeä rooli, tunnistaa järjestöjen merkitys ja vahvistaa monitasoista yhteistyötä viranomaisten ja järjestöjen välillä.

On selvä tarve panostaa maahanmuuttajajärjestöjen osallistumiseen erilaisten maahanmuuttajien kotoutumistyökalujen ja tiedotuspakettien kehittämiseen.

Maahanmuuttajajärjestöt toimivat siltana viranomaisten, palvelujen ja maahanmuuttajien välillä. Järjestöjen tarjoama ohjaus, neuvonta ja orientaatio yhteiskunnassa omalla äidinkielellä nopeuttaa ja samalla lyhentää maahanmuuttajien sopeutumista ja kotoutumista.

Järjestöjen toiminnan tuloksena on hyvin orientoituvat maahanmuuttajat, jotka luottavat viranomaisiin ja osaavat itsenäisesti hakea ja käyttää palveluita.

Kommentit lukuihin 1-6: Tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat.

S.11 Osallisuudella on suuri merkitys maahanmuuttajien demokratiaoikeuksien toteutumisessa ja yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden muodostamisessa, samoin kuin kansantalouksien menestymiselle.

Tämän toteuttamiseksi tarvitaan vahvoja, eri kielisiä järjestöjä, jotka toimivat yhteiskuntaan osallistumisen ensimmäisenä askeleena. uudessa yhteiskunnassa maahanmuuttajan ensimmäinen

yhdenkuluvuuden tunne rakentuu omalla kielellä, koska omakielisyys on luottamuksen rakentamisen näkökulmasta keskeistä.

Järjestöjen rooli on syytä tunnistaa ja arvostaa sitä aikaisempaa paremmin.

S 13. Suomessa työllistyvät verrattain huonosti myös maassa syntyneet.

Venäjänkielisten työnhaussa ilmenee jatkuvaa syrjintää nimen perusteella. Kannatamme nimetöntä työnhakua, jossa arvioidaan vain ko. työpaikkaan tarvittava koulutustausta ja työkokemus.

S.13 Ulkomaalaistaustaisten työsuhteet ovat useammin osa- ja määräaikaisia ja ulkomaalaistaustaiset sijoittuvat usein koulutustaan vastaamattomiin töihin.

Suomen venäjänkieliset ovat tilastojen mukaan yleensä korkeasti koulutettuja, ja olisivat motivoituneita työllistymään ammatteihin, jotka vastaavat heidän koulutustaan. Lisähaasteen muodostaa ulkomaisten tutkintojen hyväksymisen monimutkainen ja pitkä prosessi.

On tarve helpottaa tutkintojen hyväksymisprosessia, tarjota maahanmuuttajille kotoutumisen alkuvaiheessa selkeää tietoa tutkintojen hyväksymisprosessista. Tutkintotodistusten nopea hyväksyminen edistää työllistymistä ja Suomi voisi hyötyä ulkomaalaistaustaisista ammattilaisista, jotka tuottavat yhteiskunnalle veroja.

Ilman hyväksytyä tutkintoa on usein mahdotonta saada työtä, osoittaa osaaminen ja pätevyys tekemisen kautta.

Pitkittänyt työttömyys, tietämättömyys todistusten hyväksymismahdollisuuksista, heikko suomen kielen taso ja ohjaus työpaikkoihin, jotka ovat maahanmuuttajien koulutusta vaatimattomampia tai eivät lainkaan vastaa koulutusta, laskevat työllistymisen motivaatiota.

Henkilökohtaisempien kotoutumis- ja työllistymissuunnitelmien laatiminen motivoisi kotoutujaa mahdollisimman nopeasti opiskelemaan kieltä, hakea tutkintotodistuksen hyväksyntää ja työllistymään.

S. 17 Teknologian kehitys koskettaa kaikkia, mutta etenkin osa maahanmuuttajista on erityisen haavoittuvassa asemassa matalan koulutuksen takia.

Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestön järjestämä digiosaamisen koulutus on osoittanut, että omakielinen digiopetus ja -neuvonta on tehokas ja nopea tapa vahvistaa maahanmuuttajien digitaatioja, sähköisen asioinnin osaamista ja työllistymistä opittujen uusien digityökalujen kautta.

Järjestöjen omankielisten ryhmien digitaatioja tulisi vahvistaa, koska kohderyhmät luottavat järjestöihin, ja kynnys omankieliseen koulutustoimintaan osallistumiseen on matala.

S 20. Huono-osaisuuden periytyminen ehkäisemiksi tarvitaan vanhemmuutta tukevia keinoja.

Kotoutumisen alkuvaiheessa maahanmuuttajajärjestöillä on merkittävä rooli, jota voidaan vahvistaa rakentamalla ja vahvistamalla yhteistyötä erityisesti viranomaisten kanssa, joiden palvelut ovat tarkoitettuja lapsille ja nuorille. Järjestöjen matalan kynnyksen toiminta on hyvä paikka tuoda yhteen viranomaiset ja maahanmuuttajat, siellä tavoittaa kohderyhmät ja voi tiedottaa palveluista, mikä puolestaan lisää luottamusta viranomaisiin.

SVK:n monivuotinen kokemus venäjänkielisten lasten ja nuorten kanssa on osoittanut, että toiminta äidinkiellä on merkittävä tekijä kotoutumisen edistämässä, nuoren maahanmuuttajan minäkuvan kehittämisessä, oman identiteetin rakentamisessa ja yhdenkuuluvuuden tunteen syntymisessä saman ikäisten kanssa. Omakielinen toiminta lisää yhteiskuntatietoa, tietoa vaikuttamismahdollisuuksista ja demokratiasta, kansalaisoikeuksista, ja nuorilla muodostuu tunne Suomesta kotimaanaan, kun he ymmärtävät tämän maan arvot ja yhteiskuntaa.

Nuorille, jotka ovat muuttaneet Suomeen teini-ikäisenä on alkuvaiheessa erittäin vaikea päästä yhteiskunnan sisälle uuden kielen ja uuden yhteiskunnan pelisääntöihin. Alkuvaiheessa omakielinen toiminta on erinomainen mahdollisuus olla aktiivinen, osallistua, harrastaa, rakentaa uusia kaverisuhteita ja verkostoja, samalla kieltä opiskelemalla ja yhteistyössä kantaväestön järjestöjen kanssa vähitellen osallistua suomalaisiin piireihin.

S. 21 Riskitekijöitä sekä tekijäksi että kokijaksi joutumisessa ovat heikko sosioekonominen asema, ylisukupolvinen syrjäytyminen, asuinpaikka, nuori ikä, miessukupuoli ja päihteiden käyttö.

Usein maahanmuuttajien tietämättömyys suomalaisesta järjestelmästä ja yhteiskunnasta tai väärä tieto, joka kulkee puskaradion kautta tuo väärinkäsityksiä ja on syynä rikoksiin.

Maahanmuuttajilla ei usein ole tietoa yhdenvertaisuusvaltuutetusta ja sen toiminnasta, eikä osaamista ilmoittaa heihin kohdistuvista rikoksista poliisille tai ylipäättänsä tietoa siitä miten rikostilanteissa täytyy toimia.

Myös tällaisessa tilanteessa on järjestöjen rooli tärkeä. Omakielinen tiedottaminen elämän eri osa-alueista hoituu tehokkaimmin järjestöjen taholta viranomaisten tuella. Tiedottamis- ja koulutustoiminnan tulee olla suunnitelmallista ja pitkäjänteistä.

S. 24 Maahanmuuttajan omalla aktiivisuudella kotoutumisensa edistämässä on keskeinen rooli. Kotoutumisen onnistuminen edellyttää myös hyvien suhteiden ylläpitämistä ja kehittämistä eri väestöryhmien välillä sekä osallisuuden ja osallistumismahdollisuuksien tukemista. Osallisuutta ja väestöryhmien välistä vuoropuhelua tukemalla voidaan myös osaltaan ehkäistä kielteisiä kehityskulkuja kuten syrjäytymistä ja vastakkainasettelua eritaustaisten ihmisten välillä.

Järjestön kokemuksen kautta tiedetään, että maahanmuuttajat ovat usein halukkaita olemaan aktiivisia, ylläpitää omaa kulttuuriaan ja kieltään, osallistumaan erilaiseen matalan kynnyksen toimintaan ja tarvitsevatkin kipeästi tilaisuuksia ja paikkoja, joissa voi olla vuorovaikutuksessa kantaväestön tai muiden kulttuurien edustajien kanssa.

Ongelmana on usein, että kunnilla on resurssit järjestää matalan kynnyksen toimintaa maahanmuuttajille tai monikulttuurista toimintaa, mutta ei ole kanavia tavoittaa kohderyhmiä. Kunnissa tuhlataan valtavia määriä henkilöstötyövuosia toiminnan järjestämiseen, joka ei tavoita kohderyhmiä.

Järjestöt puolestaan tavoittavat kohderyhmänsä, niillä on kohderyhmän luottamus, mutta ei resursseja järjestää matalan kynnyksen toimintaa.

Yhteistyötä tulisi kehittää suuntaan, jossa järjestöjä hyödynnetään matalan kynnyksen toiminnan järjestäjänä. Tästä hyötyvät kunta, koko yhteiskunta ja resurssit tulevat käytetyiksi tehokkaasti. On tarve kestäväälle yhteistyölle kuntien ja järjestöjen välillä, sekä järjestöjen osaamisen tehokkaammalle hyödyntämiselle.

S.25 Syrjinnän kokemukset vähentävät luottamusta viranomaisiin ja suomalaiseen valtaväestöön.

Maahanmuuttajat luottavat järjestöihinsä, järjestöjä tulisi hyödyntää siltana maahanmuuttajien ja viranomaisten välillä.

Kommentit lukuun 7: Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Selonteossa mainitaan henkilökunnan osaamisen lisääminen asiakaspalvelussa.

s.36 TE-Toimistolle suunnatun kyselyn mukaan kotoutuja-asiakkaita ei huomioida erityisenä ryhmänä työnantajayhteistyössä tai tehtävissä yrityskontaktinneissa. Monet kyselyyn vastanneista näkivät, että jos kotoutuja-asiakkaitten erityistarpeita ei huomioida, vaan heidät asetetaan samalle viivalle kaikkien muiden kanssa, kotoutujat jäävät tosiasiallisesti muita huonompaan asemaan. Te-Toimiston asiantuntijat myös kokevat, että ohjausosaamista tulisi vahvistaa: lähes puolet TE-Toimistojen asiantuntijoille suunnatun kyselyn vastaajista koki, ettei heillä ole riittävästi tietoa maahanmuuttajien kanssa työskentelystä eikä täydennyskoulutusta ole riittävästi tarjolla.

Me näemme tärkeänä käyttää eri kielisiä asiantuntijoita virastojen eri tasolla, jotka voisivat palvella kotoutumisen piirissä olevia asiakkaita omalla äidinkielellä. Hyvin kotoutunut ja itse koko kotoutumisprosessin käynyt läpi ulkomaalaistaustainen henkilö, jolla on hyvä suomen kielen taito, on paras keino toteuttaa maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvonta omalla äidinkielellä kulttuurisensitiivisesti, hyödyntämällä omaa kokemustaan, asiantuntemustaan ja tarvittaessa omakielistä verkostoa, johon asiakas voidaan ohjata, esim. erikielisiin järjestöihin.

Virkailija, joka voi ohjata maahanmuuttajaa tämän äidinkielellä, helpottaa alkuvaiheen kotoutumispolun hahmottamista, kokonaiskuvan ymmärtämistä, sekä luottamuksen rakentamista virkailijan ja asiakkaan välillä.

Näin maahanmuuttajat auttavat muita ja työllistyvät itse virkatehtäviin.

Osallisuus yhteiskuntaan ja työllistyminen on helpompaa, kun asiakas hahmottaa koko kuvan kotoutumisesta ja on tietoinen jokaisen tahon roolista ja vastuusta. Kotoutumispalveluitten on oltava selviä ja läpinäkyviä kotoutumisen jokaisessa vaiheessa. Asiakkaan pitäisi saada tietoonsa mahdolliset kotoutumiseen liittyvät palvelut, ja mitä häneltä odotetaan. Selonteossa on tärkeä ehdotus – oman kielinen orientaatiojakso.

Parhaiten orientaatiojaksojen järjestäjänä olisivat erikieliset järjestöt, joilla on kokemusta opintojaksojen järjestämisestä, luottamus kohderyhmältä ja syvälinen ymmärrys suomalaisesta yhteiskunnasta, sekä siitä kulttuurisensitiivisestä tiedon tuottamisesta ja jakamisesta. Järjestöjen

koulutukseen osallistumisen kynnys on matalampi ja kieliryhmien sisäinen viestintä tavoittaa kohderyhmän hyvin.

Tärkeää on, että kaikilla orientaatiojaksoa järjestettävillä tahoilla olisi yhteiset ja yhdenmukaiset työkalut, jotka tulevat suoraan TEM:lta.

On erittäin tärkeä hyödyntää maahanmuuttajien työllistämisen edistämässä palkkatukea, joka ei perustuisi työttömyyden keston, näin myös järjestöt voisivat tarjota entistä enemmän palkkatukipaikkoja ja edistää työllistymistä. Järjestöillä on valmius tarjota palkkatukipaikkoja, mutta kaikilla maahanmuuttajataustaisilla halukkailla ei ole oikeutta palkkatukeen.

Palkkatuki on toimiva ja tehokas keino ylläpitää maahanmuuttajien aktiivisuutta ja motivaatiota olla työelämässä.

Palkkatuki lisää työnantajien valmiutta palkata maahanmuuttaja, se voisi vähentää ennakkoluuloja maahanmuuttajia kohtaan, se mahdollistaa tutustumisen tekemisen ja työn kautta, eikä (mahdollisesti syrjivienkin) stereotyyppien kautta.

Kotoutujien terveys- ja hyvinvointipalvelujen käyttö riippuu maahanmuuttajien tietoisuudesta erilaisista sote-palveluista. Oman kieliryhmänsä tavoittavat, luotettavat järjestöt voivat toimia viranomaisten luotettavana, ja palveluista maahanmuuttajille tiedottavana kanavana.

Maahanmuuttajajärjestöjen tulisi osallistua sosiaali- ja terveystieteiden tiedotteiden kulttuurisensitiivisten kieliversioitten laatimiseen, tavoitteena selkeät ja ymmärrettävät tiedotteet ja ohjeet (usein käännöspalveluiden kääntämät viranomaisten tiedotteet on käännetty teknisesti, eikä niiden sisältö avaudu).

Perheiden tukeminen ja tiedottaminen kaikkien perheenjäsenten kotoutumisprosessissa on erittäin tärkeää. Vanhempien epäonnistunut kotoutuminen lisää lasten ja nuorten syrjäytymisen riskiä, vaikuttaa koulutukseen ja nuorten jaksamiseen.

Myös kotoutujavanhempien on oltava tietoisia nuorten kotoutumista, opiskelua tai työllistymistä edistävästä palveluista, kuten Ohjaamo.

Nuoret maahanmuuttajat eivät lähde hakemaan etsivän nuorisotyön tai Ohjaamon palveluita, jos heidän vanhempansa eivät ole tietoisia, mistä palveluista on kyse. Luottamus viranomaisiin on monilla maahanmuuttajilla heikko, ja ongelmia lasten tai nuorten kanssa voidaan salata viranomaisilta.

Tiivis yhteistyö Ohjaamon ja eri kielisten järjestöjen välillä tarjoaa ratkaisun, koska järjestöt toimivat siltoina, joka yhdistävät maahanmuuttajat kotoutumispalvelujen ja viranomaisten kanssa.

Kommentit lukuun 8: Nopeutetaan kotoutumisen käynnistymistä

-

Kommentit lukuun 9: Parannetaan ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta maahanmuuttajille

Ohjaus- ja neuvontatyössä tärkeä tunnistaa maahanmuuttajajärjestöjen rooli, jotka tavoittavat omia kieliryhmiä monipuolisessa toiminnassa, mm. ohjaustyössä. On tärkeä tarjota järjestöille

monipuolista virallista tietoa, esim. Tervetuloa Suomeen - opas tai muita työkaluja, joita järjestöt voivat käyttää oman kieliryhmän tiedottamisessa.

Maahanmuuttaja ei alussa useinkaan tiedän mitään Suomen yhteiskunnasta ja rakenteista he eivät lähde ensimmäiseksi etsimään TE-toimistoa tai Kelan palveluita, jos he eivät ole edes tietoisia virastojen olemassaolosta, niitten palveluista ja roolista kotoutumisessa. Maahanmuuttajat googlavat saapuessaan tietoa usein omalla äidinkielellään ja löytävät ensimmäiseksi omankieliset järjestöt. On tärkeää, että viranomaiset tekevät tiivistä yhteistyötä eri kielisten järjestöjen kanssa ja tiedottavat uusille maahanmuuttajille tai kotoutujille em. järjestöjen kautta, tarjoamalla tiedotuspaketteja ja muuta luotettavaa materiaalia. Muuten tieto helposti etsitään omalla äidinkielillä epävirallista lähteistä ja tietämättömyys lisääntyy.

Esimerkiksi Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestöillä on halukkuus ja valmius toimia viranomaisten tiedottamiskanavana omalle kieliryhmälleen. Tilanne muissa kieliryhmissä on varmaankin sama.

Virastot eivät juurikaan jaa kokonaisvaltaisesti tietoa muitten viranomaisten palveluista, sen sijaan järjestöille on vuosien mittaan kertynyt hyvinkin holistinen kuva viranomaispalveluista. Järjestöt voivat tarjota kokonaisvaltaisempaa ohjaus- ja neuvontapalvelua, koska saavat asiakkaan tarpeista syvällisemmän kuvan ja pystyvät ohjamaan asiakkaan juuri tämän tarvitsemiin palveluihin. Omakielinen ohjaus myös lisää asiakkaan luottamusta.

Järjestöjen edustajia kutsutaan joskus kunnan järjestämien ohjaus- ja neuvontapalveluitten ohjausryhmän jäseniksi. Maahanmuuttajajärjestön asiantuntemus otetaan huomioon, mutta toiminta ei usein tavoita tarkoitettua kohderyhmäänsä kieliongelmiin tai luottamuksen puutteen vuoksi. Järjestöillä puolestaan on suora kanava oman kieliryhmänsä maahanmuuttajiin. Ohjaus- ja neuvontatyön resurssit tulisivat tehokkaimmin käytetyiksi tukemalla maahanmuuttajajärjestöjä ohjaus- ja neuvontatyön toteuttamisessa.

Kommentit lukuun 10: Luodaan kotoutumishjelma alkuvaiheen kotoutumisen tukemiseksi

Kotoutumispalvelujen piirissä oleva maahanmuuttaja ei usein ole tietoinen kotoutumisesta, prosessin vaiheista, viranomaisten roolista. Venäjänkieliset korkeasti koulutetut maahanmuuttajat eivät useinkaan hahmota yhteyttä T&E-toimiston ja kotoutumiskoulutuksen välillä, eivätkä ole tietoisia omista mahdollisuuksistaan ja velvollisuuksistaan.

On tärkeä varmistaa, että kotoutujalla on selkeä kuva kotoutumisesta, sen tavoitteista ja siihen kuuluvista palveluista.

Palkkatuki on erittäin hyvä keino maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi. Se antaa mahdollisuuden tuoda esiin omaa osaamista, kokeilla uusia asioita, saada työhistoria Suomessa, laajentaa sosiaalisia ja ammatillisia verkostoja. Palkkatuki on keino lisätä maahanmuuttajien osallisuutta.

Palkkatuen tuloksena maahanmuuttajalla on päivitetty CV, työkokemus Suomessa ja suosittelija tuleviin työtehtäviin. Se antaa työnantajalle mahdollisuuden palkata maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, tutustua heihin työn, ammatin kautta. Näin vahvistuvat myös hyvät väestösuhteet.

S.54 Yhteiskuntatietouden osalta keskeiset sisällöt määriteltäisiin jatkossakin kotoutumista edistävän koulutuksen opetussuunnitelmien perusteissa ja suosituksissa. Yhteiskunnan toimintaan

osallistumisen ja verkostojen tukemiseksi voitaisiin määritellä osallistujille myös yksilökohtaisia tavoitteita esim. järjestötoimintaan tutustumiseksi.

Järjestötoiminnasta kannattaa kertoa maahanmuuttajille viimeistään TE-Toimiston alkukartoituksen yhteydessä. Tämä tieto on muuten vaikea saada uudessa yhteiskunnassa, erityisesti jos lähtömaassa maahanmuuttajilla ei ole ollut kokemusta osallistumisesta järjestötoimintaan, esim. järjestötoiminnalle asetettujen viranomaisrajoitusten vuoksi.

Osana kotoutumiskoulutusta olisi erittäin hyödyllistä esitellä järjestötoimintaa, vierailta ja tutustua järjestöihin ja niiden toimintaan. Kotoutuminen alkaa osallisuudesta ja järjestöt voivat olla monille maahanmuuttajille ensimmäinen paikka osallistua. Mahdollisuus osallistua toimintaan omalla äidinkielellä madaltaa merkittävästi osallistumisen kynnyksiä.

Järjestöillä on erittäin tärkeä rooli alkuvaiheen kotoutumisen tukemisessa.

Työvoiman ulkopuolella olevia maahanmuuttajataustaisia vanhempia ei kotoutumispalveluissa juurikaan tavoiteta.

s.54 Erityisesti kotona lapsia hoitavien vanhempien tavoittamista sekä pääsyä palveluihin on välttämätöntä parantaa, jotta voitaisiin nykyistä paremmin tukea maahanmuuttajanaisten osallisuutta ja työllisyyttä sekä perheiden kotoutumista.

Maahanmuuttajajärjestöt tavoittavat hyvin kotoutumisen ulkopuolella olevia maahanmuuttajanaisia erilaisten matalan kynnyksen toimintojen kautta. Tehostamalla yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa ja järjestöjen matalan kynnyksen toiminnan järjestämistä tukemalla viranomaiset voivat tavoittaa myös vaikeasti tavoitettavissa olevat kohderyhmät.

S.57 Järjestöjen ja vapaan sivistystyön mahdollisuuksia ei myöskään osata täysimääräisesti hyödyntää.

Tässä lausunnossa on esitetty monta kohtaa, joissa järjestöjä olisi mahdollista hyödyntää yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa.

S.57 Kotoutumisohjelman osana toteutettaisiin johdantopakso, joka olisi työnhakijoille ja työvoiman ulkopuolella oleville yhteinen ja järjestettäisiin keskeisten viranomaisten ja järjestöjen yhteistyönä.

Johdantopakson sisältönä olisi:

- Osaamisen tunnistaminen, koulutus- ja työllistymispolkujen suunnittelu ja jatko-ohjaus
- Tuen tarpeiden laaja-alainen tunnistaminen (esim.sote-palvelut) ja palveluihin ohjaus
- Monikielinen yhteiskuntaorientaatio ja järjestötoimintaan tutustuminen

Järjestöjen asiantuntemusta oman kielen kulttuurisista piirteistä ja osaamista suomalaisesta yhteiskunnasta erittäin tärkeä hyödyntää johdantopaksoissa.

Kommentit lukuun 11: Kotoutumisen edistäminen tukemaan osaajien pysyvyyttä ja osallisuutta

Onnistunut kotoutuminen ja integroituminen kasvattaa kiinnostusta ja lisää halukkuutta oppimiseen, koulutukseen ja osaamisen lisäämiseen. Koulutus, osaaminen madaltaa osallistumisen, osallisuuden kynnystä ja lisää sitoutumista yhteiskunnan yhteisiin arvoihin.

Kommentit lukuun 12: Vahvistetaan kumppanuuksia ja järjestöjen roolia

Järjestöillä on oman kieliryhmän tuntemusta, tietoisuutta kohderyhmän tarpeista ja haasteista. Maahanmuuttajajärjestöillä on erittäin tärkeä rooli kotoutumisessa ja yhteistyö järjestöjen kanssa on tärkeää kotoutumisen edistämisen näkökulmasta.

Koska järjestöt tavoittavat useimmiten kohderyhmänsä helpommin kuin esim. kunnan palvelut, kannattaisi maahanmuuttajajärjestöjen tukemiseen panostaa ja vahvistaa heidän ainutlaatuista osaamistaan järjestää pitkäjänteistä ja suunnitelmallista kotoutumista edistävää toimintaa.

Avustushakemusten helpottaminen ei tarkoita, että maahanmuuttajajärjestöjen rahoitusmahdollisuudet lisääntyvät, jos samoista rahoista joudutaan kilpailemaan valtaviin suomalaisten järjestöjen kanssa, joilla on pitkä historia avustusten hakemisessa, täydellinen suomen kieli ja hyvät yhteydet päättäjiin. Maahanmuuttajajärjestöillä on paljon vähemmän mahdollisuuksia saada rahoitusta, jos ne kilpailevat (myös) kunnan kanssa. Tuloksena on valitettavan usein, että kohderyhmät eivät käyttävät kuntien palveluita. Järjestöt sen sijaan tavoittavat kohderyhmän helposti.

Järjestöillä on eri rooli, niitten vahvuus on kohderyhmän tuntemus ja siltana toimiminen viranomaisten, palvelujen ja maahanmuuttajien välissä.

Suomessa toteutetaan lukuisia isoja hankepohjaisia projekteja, joilla on todella isot budjetit ja jotka palvelevat ”kaikkia”. Jokaisen kieliryhmän sisällä tieto etsitään ensisijaisesti omalla äidinkielellä. Tukemalla isoja erikielisiä järjestöjä, joilla on vahva tiedottamiskanava maahanmuuttajille, lisääntyy maahanmuuttajien tietoisuus suomalaisesta yhteiskunnasta, työelämästä, sote-palveluista, lisääntyy integraatio yhteiskunnassa ja epäluotettavan tiedon käyttö ja haitalliset toimintatavat vähenevät.

On tärkeä luoda infopaketteja yhteistyössä viranomaisten kanssa, joita järjestöt voisivat hyödyntää omalla kielellään tiedottamisessa.

Jatkuva johdonmukainen ja luotettava tiedottaminen maahanmuuttajien omalla äidinkielellä maahanmuuttajajärjestöjen kautta edistää kotoutumista.

Kommentit lukuun 13: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus tukemaan kotoutumista ja yhteenkuuluvuuden tunnetta

Maahanmuuttajajärjestöillä on ainutlaatuinen kokemus ja osaaminen ja oma näkemys eri toimintojen järjestämisessä. On tärkeä kehittää uudenlaisia yhteistyömalleja ja tukea järjestöjä ja syventää niitten ainutlaatuista osaamista kotoutumisen edistämässä järjestämällä omansa näköistä monipuolista toimintaa: kulttuuri, liikunta, taide jne.

Kommentit lukuun: Kotoutumisen edistämisen suuntaviivat 2020-luvulle ja tiivistelmä askelista eteenpäin

-

Liukkonen Olga
Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö ry